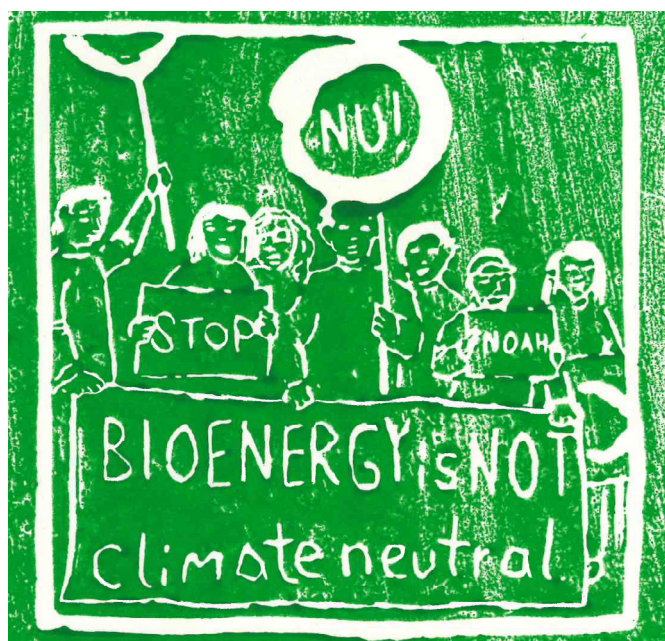

NOAH Friends of the Earth Denmark

Fix the world

Årsberetning 2022

Bestyrelsens forord

2022 begyndte den værst tænkelige måde med Ruslands invasion af Ukraine. Besættelsen lykkedes ikke som planlagt, men førte til en krig, som ud over de store menneskelige omkostninger også skaber massive ødelæggelser af boliger, bygninger og infrastruktur og nye alvorlige miljøproblemer. Krigen har medført en faretruende forværring af det internationale samarbejde, ikke kun på mellemstatsligt niveau, men også mellemfolkeligt, kulturelt og videnskabeligt. Det mest foruroligende er, at en atomkrig ikke kan udelukkes.

Trods krig og en deraf affødt energikrise og inflation, som i alt for høj grad har vendt opmærksomheden væk fra miljø- og klimaproblemerne både i Danmark og resten af Europa, har NOAH fortsat sit arbejde med uformindsket styrke. Det inkluderer også samarbejde med fredsbevægelser.

Vi har øget – og vil fortsat øge – kampagnen mod det industrielle landbrug og alle de problemer, det medfører for hele samfundet og den ødelæggende nedslidning af fremtidens livsgrundlag. Vi arbejder for helt at omstille til dyrkningsmetoder, som ikke går ud over miljø og klima og heller ikke menneskers helbred, blandt andet via landbrugets omfattende brug af pesticider, som ender i vores drikkevand, og næringsstoffer, der kvæler livet i åer og søer, i fjorde og havet. Vores havmiljø har også på anden vis fået et fornyet fokus i NOAHs arbejde med en ny emnegruppe, som

blandt andet har fokuseret på dumpningerne af slam med store mængder tungmetaller i Køge Bugt. Det er slam, som stammer fra udgravninger i forbindelse med forberedelserne til den nye, meget opreklamerede bydel, Lynetteholmen.

Kampen mod falske og dårlige løsninger på den voksende miljø- og klimakrise fylder fortsat meget i NOAHs arbejde. Ikke mindst på klimaområdet forsøger regeringen stadig at skubbe problemerne foran sig med luftige drømme om tekniske fix engang ude i fremtiden.

En væsentlig ting i NOAHs arbejde er samarbejdet i Friends of the Earth's internationale netværk for at opnå miljø- og klimaretfærdighed for de mennesker, som specielt i det Globale Syd er udsat for konsekvenserne af et ulige økonomisk system og konsekvenserne af de klimaændringer, som er skabt af de rigeste lande på Jorden.

Dette er kun et lille udpluk af de mange aktiviteter, der har været i NOAH i 2022. I det følgende kan du finde artikler, som giver et lidt større indblik i alt det, der er sket i NOAH i det forgangne år. Efter mere end 50 års virke er NOAH stadig en livskraftig og rummelig organisation, som sætter sit aftryk på den danske miljødebat.

KLIMARETFÆRDIGHED

Bitter smag af gas

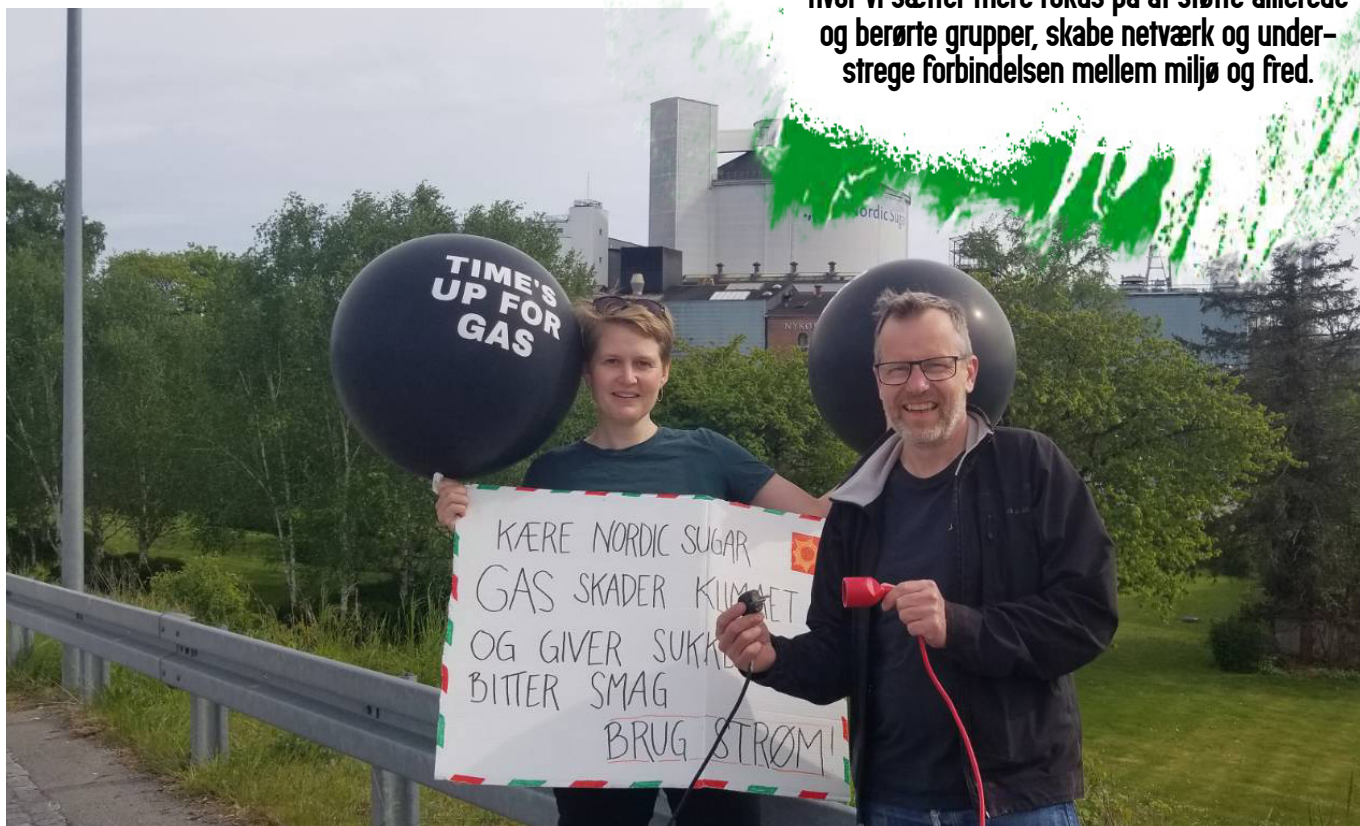
"Gas skader klimaet og giver sukkeret en bitter smag - Brug strøm." Den besked afleverede vi sammen med Baltic Pipe Nej tak og Stop Ny Fossil Infrastruktur til Nordic Sugar og til folketingspolitikere for at stoppe den en milliard kroner dyre, planlagte gasledning til Lolland-Falster, som vil låse os til fortsat brug af fossil energi i lang tid.

Planen er at bygge en 115 km lang gasrørledning fra Baltic Pipe til Nordic Sugar-fabrikkerne i Nykøbing Falster og Nakskov. Byggeriet af gasledningen blev godkendt i 2021, men er endnu ikke påbegyndt. Så gaven var en påmindelse om, at byggeriet af gasrøret stadig kan nå at blive sat i bero.

Lidt før folketingsvalget i 2022 fremsatte Det Radikale Venstre og Enhedslisten et beslutningsforslag om at sætte byggeriet i bero. Det daværende folketing nåede desværre ikke at behandle forslaget, hvorfor det skal genfremsættes, før det kan blive behandlet. Gaven skal derfor også ses som en opfordring til de to partier om at fremsætte beslutningsforslaget igen. Kampen fortsætter.

SUCCEs

NOAH er en voksende organisation - flere aktivister, flere projekter og flere ansatte. I 2022 fik NOAH også en ny strategi, hvor vi sætter mere fokus på at støtte allierede og berørte grupper, skabe netværk og understrege forbindelsen mellem miljø og fred.

ØKONOMISK RETFÆRDIGHED:

Justice is everybody's business

Med den fælles-europæiske kampagne, "Justice is everybody's business", satte vi virksomheders ansvar over for mennesker og miljø på dagsordenen. Det nye EU-direktiv om virksomheders due diligence og bæredygtighed skal sikre, at EU-baserede virksomheder overholder miljøstandarder og menneskerettigheder i deres værdikæder - også uden for EU.

Med rapporten "Retten.", om EU-direktivet satte vi fokus på fem danske virksomheder, blandt andet Mærsk, Bestseller og PFA Pension, der ikke overholder miljøstandarder og menneskerettigheder i deres værdikæder. Trods løfter om det modsatte er Danmark ikke gået videre med national lovgivning på området, og vi har derfor sendt rapporten med anbefalinger til folketingsmedlemmer og erhvervsministeren.

Også ungdommen er på Ungdommens Folkemøde blevet oplyst om virksomheders ansvar. Udstyret med en stor væv og vores modemagasin, "U.P.S (Underbetalt Problematisk Svineri)", involverede vi de unge i tøj- og tekstilproduktionens belastning af klima, miljø og menneskerettigheder. På væven vævede de unge deres drømme for en bæredygtig og retfærdig fremtid til en stor poncho, der skal overrækkes til erhvervsministeren med opfordring om at støtte direktivet.

KLIMARETFÆRDIGHED

stadig nej tak til atomkraft

Atomkraft er igen blevet et tema i debatten om dansk politik i forhold til energi og klima. Nogle partier bragte atomkraft ind i valgkampen til efterårets folketingsvalg som deres svar på energiprisstigninger og klimapåvirkningen fra brug af fossile brændsler og prøver at nedtone problemerne med radioaktivt affald fra de nuværende A-kraftværker, sikkerhedsproblemer og den afhængighed af importeret atombrændsel fra blandt andet Rusland, som atomkraften i EU medfører. Desværre er der en del, som tror, at atomkraft er nødvendig for at udfase brugen af fossile brændsler. NOAH's holdning er klar. Vi er imod brug af atomkraft som energikilde. Vi ved, at der kan opbygges en brændselsfri energiforsyning, både i Danmark og i andre lande, baseret på ægte vedvarende energikilder som sol, vind, strømmende vand og geotermisk varme. Der er rigelige ressourcer, og kombineret med langt mere effektiv udnyttelse af energi og lagring af el og varme kan vi opbygge et effektivt og robust energisystem med et minimum af skadevirkninger på mennesker og miljø.

Derfor måtte vi endnu en gang i 2022 sætte atomkraft, Euratom og atomkraftens rolle i EU på dagsordenen: Undervisningsmateriale til alle ungdomsuddannelser, SoMe-kampagne og konference på Christiansborg med internationale eksperter og danske politikere samt webinar.

SUCCEs

vi klagede over Arlas falske markedsføring af CO₂-neutrale mælkeprodukter, og i 2022 trak Arla sin markedsføring tilbage.

VANDMILJØ

Lynetteholmen: Et miljøkollaps

Frank Jensen og Lars Løkke Rasmussen fik i 2018 en god idé og satte rådgivere i gang med at udfolde deres fantasi om en ø midt i Københavns Havn, som skulle opfylde flere formål: En grund til at bygge boliger til 35.000 mennesker og samtidig sikre havnen mod fremtidens stigende vandstand. Lynetteholmen.

Et bredt flertal i Folketinget stemte ja til dette projekt - måske uden at vide, hvad de gav lov til. Fire dage før afstemningen fik alle folketingsmedlemmer en mappe med 170 tætskrevne sider. Hvor mange af dem gav sig mon tid til at læse projektbeskrivelsen, inden de stemte ja til, at alle muligheder for at gøre indsigelser mod projektet blev sat ud af kraft? En uhørt omgåelse af miljølovgivningen.

Konsekvenserne kender vi nu. Vandmiljøet er stærkt forringet i havnen, i Øresund og i Køge Bugt, og det bliver kun værre dag for dag. Ved alle havne ligger der giftigt slam på bunden. Det kommer fra skibenes bundmaling, som indeholder tungmetaller, der skal forhindre begroning af skibsbunden.

For at projekt Lynetteholm kan gennemføres, skal slammet fjernes, og det gør man ved at sejle det til søs og dumpe det. I 2022 blev der dumpet 228.000 kubikmeter slam i Køge Bugt, og det har nu fatale følger for vandmiljøet i bugten og op langs Øresunds strande, hvor sort slam nu ruller rundt i strandkanten.

Til byggeriet skal der bruges sand, og det skaffes billigst på lavt vand. Men her vokser ålegræs, der bliver ødelagt med store konsekvenser for hele havmiljøet til følge. Sandet graves op fra havbunden og efterlader 20 meter dybe livløse huller. Huller, der blev gravet for 50 år siden, er stadigvæk livløse.

I Køge Bugt bliver disse huller fyldt med fedtemøg - en hurtigtvoksende brunalge - der næres af slammet fra dumpningen. Det begynder at rådne og udvikler stærkt giftige luftarter for eksempel svovlbrinte, H₂S, der bobler op til overfladen.

NOAH har filmet og dokumenteret dumpningen og konsekvenserne ved opgravningen af sand. Herefter forbød Folketinget fortsættelse af dumpningen.

SUCCESS

I 2022 kunne vi glæde os over, at vores og en lang række andre bevægelses engagement for at beskytte Amager Fælled har sat en stopper for byggeriet.

KLIMARETFÆRDIGHED

skovene går op i røg – i klimaets navn

I foråret 2022 var NOAH med til at dokumentere, hvordan der brændes store træstammer af i EU, på trods af at industrien og politikere påstår, at det kun er resttræ fra savværker og skove, når biomasse bruges til energi. Rapporten blev udgivet umiddelbart inden, at Danmark sammen med Alok Sharma, præsident for COP26, og Sameh Shoukry, præsident for COP27, var værter for et forberedende klimamøde i København, der skulle bane vejen for COP27 i Egypten. I den forbindelse udstillede vi Danmarks hykleri med en aktion foran mødelokaliteten, en satiretegning og en informationsvideo, der fortæller, hvorfor Danmark ikke er et grønt foregangsland.

Den 25. oktober 2022 uddelte vi dette års "Burning Wood Award" foran Hotel Marriott i København, hvor bioenergilobbyen afholdt konference. Prisen gik til danske CM Biomass, som i stor skala faciliterer handlen med træpiller. CM Biomass har igennem de seneste fem år haft en "vild vækstrejse". De handler med træpiller i hele verden og fortsatte blandt andet med at handle med biomasse fra Rusland, efter at alle andre var stoppet. Vi frygter, hvilket pres det vil medføre på verdens skove, hvis firmaets "vilde vækstrejse" skal fortsætte.

SUCCESS

ingen ved, hvem der egentlig ejer den danske landbrugsjord, da staten ikke følger med i opkøb foretaget af internationale investorer. Det har vi været med til at gøre opmærksom på gennem kampagnen og hjemmesiden "hvem ejer jorden?"

MADSUVERÆNTET

rullende forandring

CAP'en er den vigtigste del af EU's landbrugspolitik. Den afgør prioriteterne for vores madproduktion og udgør cirka 30 % af EU's samlede budget. CAP'en blev grundlagt for 60 år siden og har primært støttet intensiveringen af landbruget og været til fordel for de store landbrugsvirksomheder – på bekostning af små jordbrugere og naturen.

Den nye CAP, som træder i kraft fra 2023, er blevet beskrevet af Europa-Kommissionen som værende mere "fair og grøn". Selv om den indeholder grøn retorik og har miljømæssige og sociale tiltag, forbliver den en tabt mulighed for at omstille vores madsystemer.

De nye tiltag er fyldt med huller og vil fortsætte med at belønne landbrug baseret på størrelse og altså ikke, hvad de gør for klimaet og biodiversiteten. Vores analyse af Danmarks nationale plan viser desværre også, at Danmark langt fra vil leve op til EU's grønne pagt. I 2022 rejste vores karavane, CAPavan, rundt og oplyste om EU's fælles landbrugspolitik. CAPavanen tog blandt andet til forskellige festivaler, såsom Naturmødet i Hirtshals, SKVULP i Holbæk og Folkemødet på Bornholm, sammen med Institut for Evige Utopier, hvor vi serverede madprøver med lokale råvarer, alternativ til kød og lækker opskrift fra Det Gode Selskab.

SUCCESS

vi har givet unge mulighed for at skabe håb og forandring gennem klimafællesskabet, hvor unge mødes hver uge og udforsker klima, natur og retfærdighed.

GRØN DANNELSE

sammen er vi stærke

Myrer er mestre i samarbejde. Det har vi i NOAH ladet os inspirere af. Under mantraet 'sammen er vi stærke' har NOAH bygget online platformen Be Like Ants, og 2022 blev året, hvor belikeants.dk endelig blev lanceret med et ordentligt brag af en fest den 3. marts i Folkets Hus i København.

Platformen er for os, der gerne vil hjælpe hinanden med at skabe en bæredygtig fremtid. Vi forbinder miljøgrupper på tværs af lande og regioner i håbet om at skabe solidaritet og erfaringsudveksling og gøre det muligt for flere at tage del i miljøkampen.

Platformen er blevet præsenteret for lokale miljøgrupper i Danmark, der hver især kæmper mod et lokalt miljøproblem, og på gymnasier landet over. Gennem Be Like Ants har vi forbundet danske aktivister med aktivister fra det Globale Syd gennem besøg fra vores søsterorganisationer JA! i Mozambique, Censat Agua Viva fra Colombia og WALHI fra Indonesien, som alle kæmper mod store udvindingsprojekter af ressourcer, der ofte ender i det Globale Nord.

succes

sammen med andre europæiske organisationer bidrog vi til at samle mere end en million underskrifter fra EU-borgere om at reducere brugen af pesticider kraftigt.

INTERNATIONAL SOLIDARITET

En hånd til miljøkampe i Latinamerika

Vold og forfølgelse af miljøforkæmpere er desværre en del af hverdagen i Latinamerika. Restriktioner under covid-19-pandemien gjorde det kun værre, hvor mange miljøorganisationer oplevede indskrænkede muligheder for at protestere over overgrebene. NOAH samarbejder med Friends of the Earth på kontinentet og har indgået et partnerskab med medlemsorganisationer i El Salvador, Costa Rica, Haiti og Brasilien for et styrket modsvar til de mange overgreb. Organisationerne afholder workshops og uddeler materialer til lokalsamfund i områder, hvor store virksomheder udvinder eller ønsker at udvinde ressourcer. Samtidig har de et koordineret fortalerarbejde og presser sammen med NOAH på for en FN-traktat om virksomheder og menneskerettigheder.

INSTITUT FOR EVIGE UTOPIER

På festivaler og folkemøder

Omstillingen kræver nye forestillingsevner, nye samtaleformer og nye måder at engagere sig på. Med vores Institut for Evige Utopier rejste vi i 2022 rundt i landet for at bruge kunst til at invitere flere med i omstillingen. I løbet af året havde vi en del samtaler om kynisme, sådan som man kan møde den både blandt dem, der har været engagerede i klimakampen igennem et langt liv, og hos dem, der aldrig har gjort sig ambitioner om at ændre på deres vaner. Kynismen kommer til udtryk som en opgiveness, hvilket i vores lille utopiske institut er vand på vores mølle. At få skærpet vores egne tanker og følelser i forhold til dette og at vende den opgivende indstilling om og påpege den enorme betydning netop et lille menneske har, når det spreder sine cirkler rundt om sig.

Vi besøgte Naturmødet i Hirtshals, Skulp Festival i Holbæk, Folkemødet på Bornholm, Klimafolkemødet i Middelfart og en ny festival i Vig på Sjælland. Institutet udførte en langsomhedsaktion som en modvækstbevægelse med kroppen, hvor vi satte tempoet drastisk ned og opdagede det svimlende tempo, verden har. Vi fik inviteret til seancer ombord på Levende Havs kutter Anton, til smagsprøver og samtaler om regenerativt jordbrug. Folk fik også mulighed for en omgang utopisk massage på molen og en aktion med Alexandra Moltke som lerindsmurt svin til den store afslutningsevent og hylede op, så verden kunne høre.

A close-up photograph of a person's hand holding a wooden handle, possibly a tool or a musical instrument, against a dark, textured background. The hand is positioned on the right side of the frame, with fingers gripping the handle. The handle is light-colored wood with a visible grain. The background is dark and has a rough, fibrous texture, possibly a piece of fabric or a wall. The lighting is dramatic, highlighting the textures of the hand and the wood.

**DET
SKETE
OGSÅ
I 2022**

GRØN DANNELSE

2022 blev året, hvor NOAHs uddannelsesgruppe jubede over, at COVID-19-restriktionerne blev slækket, og lærere over hele landet igen inviterede os ud på grundskoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner for at afholde temadage og workshops.

I maj testede vi vores nye byvandring om klima og kolonitiden målrettet historieundervisningen i ungdomsuddannelser. Her kobler vi den historiske kolonisering med nutidens overforbrug og ulige ressourceudnyttelse mellem Det Globale Nord og Syd.

Vi arrangerede også en temaaften for grundskolelærere, Verdensmålene i et solidarisk perspektiv, med et kritisk blik på brugen af verdensmålene i grundskolen.

Gennem projektet Youth in Transition har vi også udviklet en håndbog til praktikere med det formål at bringe uddannelsens transformative kraft til sin fulde styrke og hjælpe socialt udsatte unge med at forme deres egen fremtid på en bæredygtig måde.

VANDMILJØ

I 25 år har RGS Nordic udledt olieboreslam fra de norske oliefelter i Agersøsund. Her er havbunden nu livløs og alt fiskeri ophørt. Flere gange om ugen ankommer der skibe fra Norge og loser flere hundrede tons olieslam. RGS Nordic påstår, at de er en genindvindingsvirksomhed, der nyttiggør olieslammet ved at udvinde den restolie, der er i slammet.

Til denne proces indvindes drikkevand i så store mængder, at lokalsamfundet har begrænset adgang til sit eget grundvand. Olieslam fortyndes med drikkevand, så mængden af de skadelige giftstoffer kommer ned under de godkendte grænseværdier. Herefter hældes hele suppen ud i Agersøsund.

Slagelse kommune vil miljøgodkende fortsat drift af RGS Nordic, og Miljøstyrelsen vil sørge for at grundlaget lovsikres. Sammen med lokale miljøaktivister har vi undersøgt spildevandsudløbet med fotos og kemiske analyser af spildevandet. Det kom grus i godkendelsesproceduren, der nu er udskudt.

succes

som medarrangør af klimamarchen fik vi mere end 50.000 mennesker på gaden for at kræve reifærdig klimahandling i forbindelse med Folketingsvalget.

BIOENERGI

Det kan virke åbenlyst, at det ikke er klogt at fælde og brænde træ fra skovene i disse tider med voldsomme klimaforandringer. Ikke desto mindre brænder Danmark og resten af EU verdens træer af i klimaets navn og har gjort det i mange år. Faktisk er Danmark et af de lande i verden, der brænder mest træ af pr. person. NOAH har de seneste 15 år været pioner blandt Danmarks miljøorganisationer og advaret mod denne falske klimaløsning. Samtidig har flere af de andre organisationer faktisk promoveret biomasse til energiproduktion, men heldigvis er de fleste i dag fulgt i NOAHs fodspor. Desværre har beslutningstagerne utroligt nok ikke forstået det endnu.

NOAH er med i en international alliance, der arbejder for at fjerne skovbiomasse fra EU's direktiv om vedvarende energi (RED). Det er det direktiv, som afgør, hvad der kan regnes med som vedvarende energi, når målsætninger om vedvarende energi skal opfyldes i de forskellige EU-lande og disse lande dermed også være berettigede til at modtage statsstøtte. Hvad der står i direktivet om vedvarende energi har stor betydning for skovene og for klimaet. Allerede nu har skovene i flere af Europas lande mistet deres status som kulstofdræn, hvilket vil sige, at de udleder mere CO₂, end de binder.

Det er den helt forkerte udvikling. Hvis vi skal stabilisere klimaet, vil det kræve en meget større mængde kulstoflagring i skovene, hvilket vil være umuligt, så længe vi brænder træerne af i kraftvarmeværkerne.

I løbet af året intensiverede vi kampagnearbejdet for at få biomasse ud af EU's direktiv for vedvarende energi. Det gjorde vi blandt andet med debatindlæg rettet mod statsministeren og klimaministeren i forbindelse med EU-rådsmøder, mod politikerne i Europa-Parlamentet og mod Green Power Denmark, hvor vi punkterede industriens myter om biomasse til energi. Vi opfordrede danskerne til at skrive til EU-parlamentarikerne og bede dem om at stemme for, at EU ikke længere skulle anerkende og støtte afbrænding af biomasse som en vedvarende energikilde.

MADSUVERÆNTET

NOAH sætter fortsat spot på industrilandbrugets uendeligt mange skyggesider. I vores nye "Kødatlas 2022" giver vi en helhedsanalyse af fabrikslandbrugets animalske produktion med emner som klima, pesticidforbrug og gødning, men også mere sociale og politiske problemer såsom arbejdsforhold, jordkonflikter og finansieringen af det industrielle landbrug. Vi sætter også fokus på løsningerne på de mange problemer, både de gode af slagsen, såsom pastoralisme og fødevarefællesskaber, samt de mere vildledende som laboratoriekød og bearbejdede veganske produkter.

Ny briefing fra NOAH og Friends of the Earth Europe viser, hvordan fortællingen, om at den nye generation af GMO'er er en nem og billig løsning til at fremskynde bæredygtig landbrug og fødevareproduktion, i virkeligheden drives af store landbrugs- og biotekvirksomheders ønsker om at øge deres kontrol over fødevarer- og landbrugssektoren.

NATUR OG BIODIVERSITET

Vi afholdt for anden gang NOAHs naturskole. Danmark har nemlig forpligtet sig til at beskytte og monitorere en række af vores mest diverse naturområder under EU's naturbeskyttelsespolitik - hvilket udmønter sig i de såkaldte Natura 2000-områder. Vi besøgte blandt andet Kalvebod Fæled, Bøllemosen, Tuse Næs og Susserup Skov, hvor nysgerrige borgere kom ud og oplevede den danske natur på godt og ondt med eksperter på netop de valgte områder.

ØKONOMISK RETFÆRDIGHED

Finanssektoren og de store landbrugsvirksomheder har tjent styrtende på fødevarerkrise. Fødevarerpriserne himmelflugt skyldes, at finansmarkedet reagerer på prisudsving ved at gamble i stigende priser. Men vi har fået fortalt, at krisen skyldes mangel på mad, og som konsekvens er EU's klima- og naturpolitik ved at blive undermineret, for at der kan produceres mere mad. Landbrugslobbyen og biotekindustrien presser på for at underminere miljøtiltag i EU's fælles landbrugspolitik, EU's grønne pagt og Jord-til-bordstrategien samt indføre nye GMO'er med "mangel på mad" som undskyldning. Finansregulering, agroøkologi og madsuverenitet er reelle løsninger, der kan skabe et stabilt, miljøretfærdigt madsystem. Det satte NOAH fokus på i en ny rapport.

I oktober deltog vi som et led i kampagnen i FN-forhandlingerne om en traktat, der skal sikre, at virksomheder overholder menneskerettighederne i alle deres aktiviteter (UN-Binding treaty on business and human rights). Selve forhandlingerne gik i hårdknude, fordi de forhandlende nationer som udgangspunkt er meget uenige om præmisserne for sådan en traktat. NOAH har bakket op om traktaten i mange år, og derfor var det selvfølgelig skuffende, at forhandlingerne igen dette år stod i stampe.

TRANSPORT

Infrastrukturaftalen varsler vejprojekter til cirka 64 milliarder kroner og store projekter som Kattegatforbindelsen, og en havnetunnel i København er også på tegnebrættet. Disse veje vil både indebære stor klimabelastning ved anlæg og brug, ødelægge naturværdier, støjbelægge nye store områder og generelt fremme biltrafikken yderligere. NOAH arbejder kontinuerligt for at påvise vanviddet i disse projekter og få stoppet dem.

Mange års transportpolitik har massivt støttet biltrafikken med store vejanlæg, billigere biler og manglende forhøjelse af brændstofafgifterne. Benzinafgiften er for eksempel kun 51 øre højere pr. liter end i 2000. Samtidig har man ladet taksterne i den kollektive trafik skyde i vejret. Vi arbejder endvidere for at få genoprettet bilbeskatningen. Den gennemsnitlige registreringsafgift er på få år mere end halveret, hvilket har betydet stor stigning i bilparken og i størrelsen af biler. Vi har kritiseret den massive begunstiggelse af plug-in hybridbiler og elbiler. Vi støtter overgang til elbiler, men vi ønsker primært, at man satser på cykler og kollektive transportmidler. Og generelt mindre bilkørsel og lavere hastigheder.

INTERNATIONAL SOLIDARITET

I Paraguay er store dele af landets produktive jorder overtaget af monokulturel dyrkning af soja, majs og eukalyptus. Agroindustrien har frit lejde fra politisk side, og der er ringe beskyttelse af oprindelige og hjemmehørende arter. NOAH støtter miljøorganisationen Heñói, der uddanner og skaber netværk mellem småbønder og laver fortalerearbejde mod agroindustrien. I 2022 udviklede Heñói en app, hvor småbønder kan komme i kontakt med hinanden og udveksle frø – helt i stil med Frøsamlerne herhjemme. Fordi, at dele frø giver modstandsdygtighed.

En samling af fotografier, som vi udstillede i København og Aarhus, taget i sommeren 2022 i Paraguay fortæller historien om, hvordan det nuværende industrielle landbrug og den danske landbrugslobby støtter aktivt overgreb på den oprindelige befolkning og bønder i de områder, hvor der dyrkes soja til svinefoder.

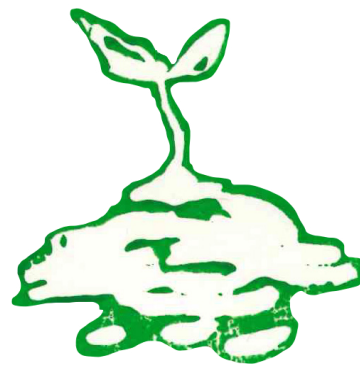
KLIMARETFÆRDIGHED

Et historisk gennembrud i de fastlåste COP27-forhandlinger betød, at der er etableret en tabs- og skadesfond til at kompensere udviklingslandene for de irreversible virkninger af klimaændringer på trods af konsekvente bestræbelser fra USA og andre lande i det Globale Nord for at afspore fonden. Denne fond var et af nøglekravene fra landene i det Globale Syd, og det er et velkomment første skridt, der ellers virkede uhåndgribeligt. Dog eksisterer der stadig masser af muligheder for lande i det Globale Nord for at vriste sig fri af deres ansvar. De øvrige COP27-resultater var ekstremt svage.

Der var som altid en stor ulighed i repræsentationen ved COP'erne. Transnationale virksomheder og erhvervsdelegationer fra rige lande har - i kraft af deres økonomiske formåen - de bedste muligheder for at komme i kontakt med beslutningstagerne. Sammen med 425 organisationer krævede vi, at de store forurenere blev sparket ud af klimaforhandlingerne ved at kræve et stop for, at de store forurenere skriver reglerne, sætte en stopper for, at de store forurenere kan finansiere klimaindsatsen, inddrage civilsamfundet og ikke mindst nulstille systemet med total og retfærdig overgang fra fossile brændstoffer, der fokuserer på oprindelige folks og lokalsamfunds rettigheder og på beskyttelse af dem, der taler for retfærdighed. Vi har brug for at gøre en ende på straffriheden for virksomhedernes misbrug.

SUCCEs

vores grupper for modvækst og økofeminisme afholdt en firedages lejrskole på makværket med samtale, diskussioner og følelser.

ØKOKØN

I foråret 2022 udgav vi vores zine nummer 5 med temaet krop. Zinet blev til i samarbejde med lokale kunstnere og aktivister og havde fokus på kroppens sammenhæng med miljøødelæggelse. Zinet blev lanceret en sommeraften i juni og er siden blevet distribueret til de forskellige arrangementer vi har deltaget i. Vi har desuden arbejdet på et hæfte, der skal forklare rødderne til den økofeministiske bevægelse og dens forskellige perspektiver.

De økofeministiske tanker er blevet udbredt gennem en workshop på Københavns Universitet og Aarhus Universitet til kurset Gender and Environment et sommerkursus i økofeminisme på. Begge workshops tog udgangspunkt i den økofeministiske aktivisme, vi praktiserer i gruppen. Vi lagde særlig vægt på, hvordan økofeminisme kan bruges som et værktøj til at skabe miljø- og klimaretfærdighed. Efterfølgende faciliterede vi en øvelse baseret på The work that reconnects af Joanna Macy for at få de studerende til at reflektere over deres egen rolle i klimakrisen.

I efteråret deltog ØkoKøn i Mellemfolkeligt Samvirkes Climate Justice Days med en samtalecafé om økofeminismens rolle i forståelsen af klimakrisen. Vi har udviklet en række samtalekort, der kan bruges i dette workshopformat. Formålet var at få deltagerne til at reflektere over, hvordan køn, hierarkier og ulighed spiller ind i klimakrisen og miljøkampen. Arrangementet var velbesøgt, og deltagerne udtrykte, at de havde fået meget ud af vores workshop, og at de følte sig godt klædt på til at snakke om kønsulighed og klima fremover.

NOAHS rækkevidde

Antropolog Adam Veng analyserede i foråret 2022, hvordan forskellige initiativer og aktører på klimoområdet i det danske civilsamfund er forbundet til hinanden – i både deres dagsordener og strategier for grøn omstilling. Han kortlagde og visualiserede, hvordan 479 civilsamfundsorganisationer citerer hinanden online, og her kom NOAH ind på en tredjeplads.

I 2022 har NOAH haft flere artikler i aviser, deltaget i flere interviews og haft mere indflydelse på den politiske dagsorden, end det har været tilfældet i mange år. Det har givet sig til udtryk i et rekordstort antal støttemedlemmer, og at vi nu optræder på analyseinstituttet Voxmeters liste over de 40 mest kendte organisationer i Danmark.

82.867 unikke besøgende på noah.dk
237.571 brugere nået via NOAHS sociale medier
48 begivenheder afholdt
859 støttemedlemmer
2059 modtagere af NOAHS nyhedsbrev

EU's åbenhedsregister: 717157143269-11

ØKONOMI OG STØTTE

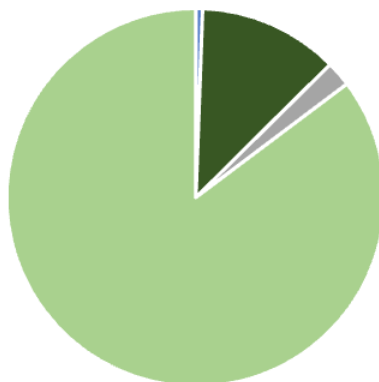
I 2022 muliggjorde støtte fra følgende fonde og donorer vores arbejde: CISU (Engagementspuljen, Oplysningspuljen, Civilsamfundspuljen, Styrkelse af civilsamfundets råderum), Erasmus+, EU-Kommissionens Generaldirektorat for landbrug og udvikling af landdistrikter, Europarådet Pulje B og C, National Resource Defense Council, Friluftsrådet (Lokale projekter), 1. Maj Fonden, European Climate Foundation, Friends of the Earth Europe, Wellspring Foundation, Grace Foundation, DUF Initiativstøtten, Kulturministeriets pulje til almenyttige kulturelle projekter, Vedvarende Energi, INFORSE-Europe, Folkecenteret for Vedvarende Energi, Vedvarende Energi.

Vores arbejde ville heller ikke have været muligt uden vores støttemedlemmer og uden mange aktivisters store engagement. Tak!

Vores medlemskab af Friends of the Earth har endnu et år bidraget til at garantere vores internationale udsyn og udbygge vores solidaritetsarbejde.

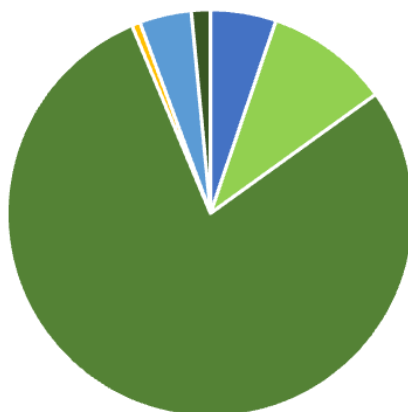
Læs FoEI's årsrapport her: <https://www.foei.org/publication/annual-and-financial-reports-2022/> og FoEE's årsrapport her: <https://review2022.friendsoftheearth.eu/>

Indtægter

■ Forlag ■ Støttekreds ■ Projektadministration ■ Projekter

Udgifter

■ Lokaler ■ Løn ■ Projekter ■ Aktioner m.v. ■ Øvrig drift ■ Regulering ift. 2021

udgivelser 2022

februar

Rapport:

NOAHs Klimahandlingsplaner - sammendrag

Faktablad:

Dumping af havneslam i Køge Bugt

Podcast:

Hvad skal vi med Baltic Pipe?

april

Podcast:

What can we learn from peasants in Zimbabwe?

Podcast:

Dystopisk fiskeri

Maj

Rapport:

Kødatlas - Fakta og figurer om de dyr vi spiser

Rapport:

På vej til fiasko: Vil nye GMO'er mindske brug af pesticider?... NEJ!

Film:

Hovedkonklusioner fra IPCC's sjette statusrapport

Podcast:

Danmarks industrielle landbrug

Hjemmeside:

belikeants.dk

juni

Hæfte:

Re-CAP: Er EU's nye landbrugspolitik et skift i retningen af klimaretfærdighed?

Hæfte:

Re-CAP: Er EU's nye landbrugspolitik i overensstemmelse med EU's Green Deal-mål?

Folder:

Hvilket landbrug ønsker du?

Rapport:

De strategiske CAP-planer - en grøn aftale eller ingen aftale?

Rapport:

INSIDE JOB: How business lobbyists used the Commission's scrutiny procedures to weaken human rights and environmental legislation

Podcast:

Tog i Europa

Hjemmeside:

Hvemejerjorden.dk

juli

Podcast:

Hvad for et landbrug ønsker du? Episode 3: Skab liv i jorden

Podcast:

Hvad for et landbrug ønsker du? Episode 2: Alken: det stinker ikke i dag

Podcast:

Hvad for et landbrug ønsker du? Episode 1: Kødbjerger og mælkesøer

september

Hæfte:

U.P.S. - Underbetalt Problematisk Svineri

Rapport:

International solidaritet og kampen mod virksomheders straffrihed

Rapport:

Fødevarerkrise og magtelitens katastrofale "løsninger"

oktober

Podcast:

EU's naturbeskyttelse med lektor Lasse Baaner

december

Hæfte:

Nye GMO'er, en risikabel distraktion for klima og fødevarer sikkerhed

Undervisningsmateriale:

Atomkraftens rolle i EU - Fokus på Euratom

Hæfte:

Ecofeminisms

Podcast:

Soy, Evictions and Seed Sovereignty in Paraguay

Podcast:

Hvorfor er Baltic Pipe i dit sukker?

Podcast:

GMO i landbrug? Nej tak!

Podcast:

Hvad skal vi med biogas?

Podcast:

Kan fårene redde os?

Hjemmeside:

youthintransition.eu

NOAH: Fix the world. Årsberetning 2022

Redaktører: Nanna Langevad Clifforth
og Mads Kjærgaard Lange

Tekst: Jacob Sørensen, Palle Bendsen, Stig Melgaard,
Carl Herforth, Jan Henningsen, Emil Brix, Nanna
Langevad Clifforth, Mads Kjærgaard Lange, Ivan Lund
Pedersen, Anna Rønne, Marie Hagensen, Emmeline
Werner, Henning Bo Madsen, Tobias Jespersen, Annika
Nilsson og Sarah Strunge.

Forside og layout: Frederikke Becher

ISBN 978-87-87497-00-8 (digital udgave, pdf)

Udgivet af NOAHs forlag maj 2023 som
internetpublikation

Publikationen må gerne citeres – med kildeangivelse.
Publikationen bør citeres på følgende måde: NOAH
2022. Årsberetning

Forfatterne kan kontaktes via NOAHs Sekretariat

NOAH Friends of the Earth Denmark
Nørrebrogade 39, 1. tv.
2200 København N
Tlf.: + 45 35 36 12 12
noah@noah.dk
noah.dk
facebook.com/miljoeretfaerdighed
@noah_dk

Publikationen kan downloades gratis i pdf-format fra
NOAHs hjemmeside
Publikationens internetadresse: noah.dk/arsberetning/noah-arsberetning-2022

Grænserne for Jordens bæreevne er allerede væsentligt overskredet. Det globale Nord bruger, og har historisk brugt, flest ressourcer og bærer hovedansvaret for miljøødelæggelserne og den globale opvarmning.

En bæredygtig omstilling af lokale og globale produktions-, transport- og forbrugsmønstre er nødvendig, hvis alle nutidige og fremtidige generationer skal have lige adgang til Jordens ressourcer, uden at miljøet overbelastes.

NOAH kæmper for en retfærdig og bæredygtig verden, hvor beslutningerne bliver taget demokratisk. Vi kæmper for miljøretfærdighed.

NOAH er det danske medlem af det største internationale netværk af miljøorganisationer, Friends of the Earth International.

NOAH